

Forfatter: Aage Friis, 1870-1949

Titel: Udrag fra Fra det Heibergske Hjem

Citation: Aage Friis, 1870-1949: "Fra det Heibergske Hjem", i *Fra det Heibergske Hjem*, J. H. Schultz Forlag, s. 10. Onlineudgave fra Danmarks Breve:
<https://tekster.kb.dk/text/letters-002922578-000-shoot-idm140619157811360.pdf>
(tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Fra det Heibergske Hjem

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Fru Heibergs store Memoireværk »Et Liv gjenoplevet i Erindringer«, der her citeres som: Et Liv, er en af de betydeligste danske Selvbiografier, efter Leonora Christina Ulfeldts »Jammers-Minde« den ejendommeligste Bog skrevet af en dansk Kvinde. Da Værket Aaret efter Forfatterindens Død blev udgivet paa Hundredaarsdagen for Johan Ludvig Heibergs Fødsel, den 14. December 1891, tilegnedes det Mindet om ham. Derved paapegedes en Lighed med Leonora Christinas mærkelige Værk; begge havde til Genstand ikke blot Forfatterinderne selv, men den højt elskede og beundrede Ægtefælle, for hvem Hustruen vilde levere et Æresminde og Forsvar. I Et Liv indtager Forholdet til Heiberg en central Plads, og Fremstillingen mister sin Fylde, da den naar til hans Død 25. August 1860; Livsindholdet formindskedes og indsnævredes for Fru Heiberg, da hun mistede den Ægtefælle, der ikke blot gennem tredive Aar i overvejende Grad havde behersket hendes Følelsesliv, men endnu længere ved daglig Paavirkning havde bidraget til at forme hendes ydre og indre Dannelse og medvirkets. 11til, at hun kunde vinde den Førsteplads saavel paa Danmarks nationale Scene som i det københavnske Selskab, hvortil sjældne Naturgaver, en højt udviklet Intelligens, et rigt nuanceret Følelsesliv og enestaaende kvindelig Tiltrækningsevne gav hende Forudsætninger. Det Hjem, hun havde stiftet sammen med Heiberg, og hvor Fru Gyllembourg til sin Død 1. Juli 1856 levede, blev fra 1831 til længe efter Heibergs Død et Midtpunkt for det dannede liberale, siden nationalliberale København. Hjemmets Omgangsformer blev trods dets Stilfærdighed og Eksklusivitet i vid Udstrækning normgivende; det følte som en Udmærkelse at høre til den Heibergske Kreds, og en bevidst Udelukkelse opfattedes vel ofte som en Degradering, selv om man godt vidste, at Antallet af Gæster ved Selskaberne helst »ikke skulde være færre end Gratierne og ikke flere end Muserne«, saa Rammerne var snævre. Hver af Ægtefællerne drog paa sin Vis eller begge i Fællesskab forskelligartede fremragende Personligheder, de fleste fra Litteraturens, Kunstens og Politikernes Verden til Huse. Bortset fra nogle faa kvindelige Husvenner var det mest Mænd. I dette Hjem, hvor Værterne stedse var Forgrundsskikkelser i det danske offentlige Liv, som dette i hin rige Brydningstid udfoldede sig udenfor Politiken i snævrere Forstand, kom Proletarbarnet Jfr. Pätges som Danmarks genialeste Skuespillerinde til at indtage en Stilling, ingen anden dansk Kvinde har haft Mage til. Baade hun og Heiberg var udprægede Personligheder; han fremtraadte ofte som Polemiker, og hun gav stedse sine Meninger uforbeholdent Udtryk. De fik begge i Tidens Løb Modstandere og bitre Fjender foruden den Skare trofaste Venner eller Tilbedere, der stillede sig ved deres Side. Det stærke Indtryk baade Fru Heibergs Kunst og hendes Personlighed, som den fremtraadte udenfor Scenen, gjorde paa de Dalevende, blev overleveret til Eftertiden og suppleret ved hendes Erindringsbog saavel som ved Brevene til A. F. Krieger, den Mand, der i de tredive sidstes. 12Leveaar afløste Heiberg som Raadgiver og Fører. Fru Heibergs øvrige skriftlige Efterladenskab, bl. a. de Breve der nu offentliggøres, vil uddybe vort Indtryk af hendes Personlighed med hendes Fortrin og iøjnefaldende Ensidigheder.